

SAMARBEIDSAVTALE

mellom

**Norges veterinærhøgskole
(Oppdragstaker)**

og

MATTILSYNET

om

**etablering av midlertidig nasjonal
plattform for alternativer til dyreforsøk**

2004 – 2005

1. Formål

Avtalen skal sikre at det legges grunnlaget for etablering av en midlertidig nasjonal plattform for alternativer til dyreforsøk, jfr. Mattilsynets notat av 4.11.04 (se vedlegg 1).

2. Omfang

Avtalen er tidsbegrenset og omfatter forvaltningsstøtte slik det er skissert i vedlegg 1, herunder:

- Legge grunnlaget for etablering av en midlertidig plattform for alternativer til dyreforsøk i tråd med ECOPAs definisjon.
- Samarbeid med Forsøksdyrutvalget og de lokale ansvarshavende ved landets forsøksdyravdelinger
- Identifikasjon av områder i Norge hvor det er spesielle behov for å innføre de tre R'ene (Replace, Reduce, Refine) i forbindelse med dyreforsøk
- Innhenting av informasjon fra eksisterende plattformer om deres arbeidsmåte, bl.a. med tanke på etableringen av et statlig, politisk uavhengig, fond for alternativer
- Samling og kunngjøring av retningslinjer for dyreforsøk, samt identifikasjon av områder hvor Norge trenger flere retningslinjer
- Stimulering av harmonisering og kvalitetsheving av opplæring i forsøksdyrlære i Norge
- Stimulering av økt kunnskapsutveksling om fisk som forsøksdyr, bl.a. ved å arrangere et internasjonalt konsensusmøte om harmonisering av retningslinjer for stell og bruk av fisk i forsøk
- Bistand til arbeidsgruppene som skal utarbeide ny dyrevemlov og oppdatere Forskriftem om forsøk med dyr
- Å gjøre resultatene av dette arbeidet lett tilgjengelige for brukere av forsøksdyr

Følgende dokument inngår i avtalen:

Notat fra Mattilsynet av 4.11.04 til et kontaktmøte med matdepartementene (se vedlegg 1).

3. Samarbeidsplikt

Partene skal samarbeide og vise aktsomhet under gjennomføringen av kontrakten. Oppdragstaker skal sammen med Mattilsynet og Forsøksdyrutvalget arbeide for best mulig kvalitet på forvaltningsstøttefunksjonen.

4. Varighet og oppsigelse

Avtalen gjelder i perioden 01.12.04 – 31.12.05. Avtalen kan sies opp av begge parter med tre måneders frist.

5. Planlegging og rapportering

Det forutsettes regelmessig kontakt mellom mellom Norges veterinærhøgskole, Mattilsynet og Forsøksdyrutvalgets sekretariat for planlegging av aktiviteter.

En kortfattet rapport om framdriften i arbeidet legges fram fra oppdragsgiver 01.04.05 og 01.08.05.

I løpet av perioden kan, dersom en av partene krever det, avholdes statusmøter der bl.a. aktivitetene og bruken av midlene kan diskuteres mer detaljert, og omprioriteringer foretas. Oppdragstaker leverer skriftlig aktivitetsrapport med økonomisk oversikt innen 31. desember 2005.

6. Avvik i forhold til planlegging og rapportering

Begge parter plikter å melde fra om situasjoner som medfører behov for omdisponering av ressurser. Eventuelle omdisponeringer for å møte ekstraordinære behov og/eller avvik fra årsplanen forutsetter at partene er enige og nedfelles skriftlig.

7. Finansiering/betalingsvilkår

De tjenester som er omfattet av denne avtalen dekkes av en bevilgning på kr. 1.000.000 + m.v.a., hvorav kr. 600.000 + m.v.a. utbetales i 2004 og 400.000 + m.v.a. utbetales i første kvartal 2005.

8. Publisering

Norges veterinærhøgskole skal ha mulighet for første gangs publisering eller offentliggjøring av resultater fra dette oppdraget. Det er dog en forutsetning at resultatene publiseres slik at de kommer Oppdragsgiver og landets forsøksdyravdelinger til gode.

9. Endringer/tillegg til avtalen

Hvis Oppdragstakers kapasitet belastes slik at det blir nødvendig å endre oppdragets omfang i vesentlig grad, skal slike endringer avtales særskilt.

Enhver endring i denne avtale skal gjøres i et skriftlig dokument som undertegnes av begge parter og legges ved denne avtalen.

Oppdragstager kan ikke overlate sitt ansvar, sine rettigheter eller plikter etter denne avtale til andre uten at dette er skriftlig godkjent av Mattilsynet. Mattilsynet kan i slike tilfeller be tredjemann stille betryggende sikkerhet.

10. Mislighold og sanksjoner

Oppdragstager skal gjennomføre oppdraget i samsvar med det av Mattilsynet skriftlig spesifiserte oppdrag innen angitte tids- og ressursrammer.

Oppdragstager har ansvar for kvaliteten på resultatet iht. de krav Mattilsynet har oppstilt i forbindelse med at Oppdragstaker er utpekt til å ha forvaltningsstøttefunksjon på dette området.

Oppdragstaker er selv ansvarlig for overskridelser av tids- og ressursrammer som følge av uaktsomhet og forsett hos ham eller hans folk.

Dersom det må antas at de avtalte ytelsene ikke kan leveres i henhold til avtalt tidsramme, eller andre omstendigheter av betydning for fremdrift og /eller kvalitet på oppdraget inntreffer, skal Oppdragstaker uten utgrunnet opphold gi Mattilsynet skriftlig varsel om dette.

Varslet skal angi årsak til forsinkelsen og så vidt mulig, angi når ytelsen kan gjennomføres. Tilsvarende gjelder dersom det må antas å påløpe ytterligere forsinkelser etter at første varsel er gitt.

11. Tvister og lovvalg

Tvister som måtte oppstå mellom partene og som ikke blegges gjennom forhandlinger, skal med endelig virkning avgjøres av en partssammensatt nemnd med leder oppnevnt av Landbruksdepartementet.

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

Denne avtalen er underskrevet i to eksemplarer hvorav hver av partene har fått ett.

Oslo, den 4.1.2005 Oslo, den 13/01/05

Mattilsynet

Norges veterinærhøgskole

Til: Kontaktmøte MT/Dept

Fra: Mattilsynet

Telefon:

Dato: 04.11.04

Vår ref: Espen Eng

Orientering om plattform for alternativer til dyreforsøk

Bakgrunn

Norge var det første landet til å ratifisere Europakonvensjonen ETS 123 (1986) om beskyttelse av virveldyr som brukes til vitenskapelige formål. Konvensjonen legger vekt på en satsing på alternativer til dyreforsøk og lokal kompetanse innenfor faget forsøksdyrlære. Det foregår arbeid med å oppdatere både konvensjonen og EUs lignende direktiv om forsøksdyr (86/609 EEC), bl.a. med hensyn til etisk evaluering av planer for dyreforsøk.

Da Norge fikk sin nye Dyrevernløve i 1974 ble det valgt en modell for tilsyn med dyreforsøk som trolig er unik. Et sentralt forvaltningsorgan ble opprettet (Forsøksdyrutvalget), men det ble gitt hjemmel til å delegere mye av myndigheten til lederne (ansvarshavende) ved landets dyreavdelinger. I praksis er de fleste dyreforsøkene som utføres i Norge evaluert og godkjent av én person. Andre land benytter seg heller av etiske komitéer som er opprettet enten på institusjonsnivå, regionalt eller sentralt.

Utvikling av nasjonale plattformer i Europa

I 1999 ble det opprettet en europeisk interesseorganisasjon (ECOPA, European Concensus-Plattform for Alternatives) for å støtte land som arbeidet med å iverksette kravene i Europakonvensjonen om kompetanse innenfor alternativer til dyreforsøk. Med 'alternativer' menes "de tre R'ene (Russell & Burch, 1958):

- Replace - erstatte dyreforsøk med alternativer uten bruk av dyr
- Reduce - redusere antallet forsøksdyr og antallet dyreforsøk til et minimum
- Refine - forbedre dyreforsøk som må gjennomføres, slik at de holder best mulig vitenskapelig standard med et minimum av lidelse hos dyrene

ECOPA definerer en plattform som et forum for å kartlegge de nasjonale behovene for satsing på de tre R'ene med sikte på å stimulere forsknings- og utviklingsarbeid for å løse disse utfordringene. ECOPA tilbyr fullt medlemskap for land som danner et nasjonalt forum hvor alle de fire interessepartene rundt dyreforsøk er representert:

- Forvaltningen
- Det akademiske miljøet
- Dyrevernbewegelsen
- Industrien

Hittil har 11 europeiske land dannet plattformer som er blitt anerkjent av ECOPA. Ytterligere 3 land er i etableringsfasen. Flere land har i tillegg opprettet statlige, politisk uavhengige fond med midler for satsing på de tre R'ene. Den svenske staten har i flere år bevilget over 3 millioner kroner årlig til dette arbeidet, og har nylig økt beløpet til 8 millioner kroner. ECOPA er blitt en viktig premissleverandør i Europa, ikke minst i forbindelse med forsknings- og utviklingsstrategiene innenfor EU som har med forsøksdyr å gjøre.

Etablering av en midlertidig nasjonal plattform i Norge

Stortingsmelding nr. 12 Om dyrehold og dyrevern (2002-3) slår fast at ”Landbruksdepartementet vil bidra til at det opprettes en nasjonal plattform, et kompetansesenter, for alternativer til bruk av dyr i forskning” og at ”det vil bli et forsterket tilsyn med bruk av forsøksdyr i Norge”. Departementet har gitt oppdraget med å etablere plattformen til Mattilsynet og signalisert forventninger om at arbeidet påbegynnes i 2004.

Det synes naturlig å bygge en norsk plattform for alternativer på Forsøksdyrutvalget (hvor det sitter representanter fra alle fire interesseparter) i samarbeid med det eksisterende referansesenteret for alternativer til dyreforsøk ved Norges veterinærhøgskole som besitter den ledende kompetansen på alternativer i Norge i dag.

Forsøksdyrforvaltningen i Norge er i støpeskjeen i forbindelse med arbeidet med ny dyrevernlov (planlagt Stortingsbehandling 2006) samt revidert forskrift om forsøk med dyr (berammet oppstart 2007). Etableringen av plattformen kan imidlertid ikke vente på dette. Mattilsynet ønsker derfor en midlertidig løsning og bidrag til å legge grunnlaget for etablering av plattformen gjennom et oppdrag til NVH. Oppdraget til NVH, som finansieres over Mattilsynets budsjett, går i korthet ut på:

- Å samarbeide med Forsøksdyrutvalget og de lokale ansvarshavende for å identifisere områder i Norge hvor det er spesielle behov for å innføre de tre R'ene
- Å innhente flere opplysninger fra eksisterende plattformer om deres arbeidsmåte, bl.a. med tanke på etableringen av et statlig, politisk uavhengig, fond for alternativer.
- Å samle og kunngjøre retningslinjer for dyreforsøk utarbeidet i utlandet og lokalt i Norge, samt å identifisere områder hvor Norge trenger flere retningslinjer.
- Å stimulere til harmonisering og kvalitetsheving av opplæringen i forsøksdyrlære i Norge.
- Å stimulere til økt kunnskapsutveksling om fisk som forsøksdyr, bl.a. ved å arrangere et internasjonalt konsensumøte om harmonisering av retningslinjer for stell og bruk av fisk i forsøk.
- Å bistå arbeidsgruppene som skal utarbeide ny dyrevernlov og oppdatere Forskriften om forsøk med dyr.
- Å gjøre resultatene av dette arbeidet lett tilgjengelige for brukere av forsøksdyr.